

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 3

26 იანვარი 2016 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - ბიოლოგიური ნარჩენების განთავსების (ბეკარის ორმო) საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სს „აბდჯორჯია“, ბოლნისის მუნიციპალიტეტი სოფ. აკაურთა.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ბოლნისის მუნიციპალიტეტი სოფ. აკაურთა.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 12.01.2016 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „ეკოლცენტრი“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია სს "აბდ ჯორჯია"-ს ბიოლოგიური ნარჩენების განთავსების (ბეკარის ორმო) საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

აღნიშნული საწარმოს განთავსება იგეგმება ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, სოფელ აკაურთაში. საწარმოს ტერიტორია წარმოადგენს სს „აბდ ჯორჯია“-ს საკუთრებას რაც დასტურდება საჯარო რეესტრის ამონაწერით (საკადასტრო კოდი №80.10.63.323). საწარმოდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 850 მეტრში, ხოლო 500 მეტრში განთავსებულია მელორეობის კომპლექსი, რომელიც ასევე წარმოადგენს სს „აბდ ჯორჯია“-ს საკუთრებას.

საპროექტო ბეკარის ორმოებში დაგეგმილია ზემოაღნიშნულ მელორეობის კომპლექსში წარმოქმნილი ბიოლოგიური (ცხოველური) ნარჩენების განთავსება და გაუვნებლება.

ანგარიშში წარმოდგენილია ბეკარის ორმოების განთავსების ტერიტორიების ალტერნატიული ვარიანტები. ერთ-ერთ ალტერნატივად განხილულია თავად მელორეობის კომპლექსის ტერიტორია, სადაც ადგილი ექნება ბეკარის ორმოებში განსათავსებელი ნარჩენების წარმოქმნას. მაგრამ, იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მელორეობის კომპლექსი დასახლებული პუნქტიდან დაშორებულია 380 მეტრით, დამატებითი დაბინძურების წყაროს განთავსება დაკავშირებული იქნებოდა დამატებით ზემოქმედებასთან, ამიტომ მიღებული იქნა გადაწყვეტილება, ბეკარის ორმოები განთავსებულიყო დასახლებული პუნქტიდან მოშორებით.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ბეკარის ორმოების გასათავსებლად შერჩეული იქნა არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელიც დასახლებული პუნქტიდან დაშორებულია 850 მეტრით.

ანგარიშში მოცემულია საწარმოს განთავსები ტერიტორიის გეოლოგიური და სეისმური პირობები, კლიმატირი მახასიათებლები. ასევე საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი მავნე ნივთიერებების ემისიების დასაშვები საპროექტო ნორმატივები, ტექნოლოგიური რეგლამენტი და სქემა.

საწარმოს განთავსების ტერიტორიაზე საშიში გეოდინამიკური პროცესების გამოვლენა არ დაფიქსირებულა და ტერიტორია დღეისათვის გამოირჩევა მდგრადობის მაღალი ხარისხით. საწარმოს სიახლოვეს ზედაპირული წყლის ობიექტი არ არის განთავსებული, ხოლო გრუნტის წყლების დგომა დაფიქსირებულია მიწის ზედაპირიდან 10-15 მეტრის სიღრმეზე.

სს „აბდ ჯორჯია“-ს მელორეობის კომპლექსში ყოველდღიურად ადგილი აქვს 4 ტონა (წელიწადში 1460 ტონა) ბიოლოგიური (ცხოველური) ნარჩენის წარმოქმნას. აღნიშნული ნარჩენების განსათავსებლად დაგეგმილია 8 ერთეული ბეკარის (ბიოთერმული) ორმოს განთავსება. აღნიშნული ორმოების სიღრმე, სიგრძე და სიგანე იქნება 4,5 მ. ორმოს კედლები ამოშენებული იქნება წყალგაუმტარი მასალით, ამ შემთხვევაში აგურით, რომელიც შემოსაზღვრული იქნება რკინაბეტონის რგოლებით. ორმოს ფსკერზე განთავსდება ჯერ დატკეპნილი ღორღი, რომელიც ზევიდან მოპირკეთებული იქნება ბეტონით. ორმოს კედლები მიწის ზედაპირიდან ამოყვანილი იქნება 20 სანტიმეტრით მაღლა. ორმოს ზედაპირი მჭიდროდ იქნება დახურული ორი ხუფით, რომელზეც ორმოში დაგროვილი აირების ატმოსფეროში გამოსაფრქვევად განთავსებული იქნება გამწოვი მილი. ბეკარის ორმოები ატმოსფერული ნალექებისაგან დასაცავდ გადახურული იქნება დამცავი ფარდულით.

ბიოლოგიური ნარჩენების ბეკარის ორმოში განთავსების შემდეგ ორმო იკეტება. 20 დღე-ღამის შემდეგ მასში ტემპერატურა აიწევს 65-70 °C - მდე, რაც უზრუნველყოფს ნარჩენების გახრწნას თერმოფილური ბაქტერიების

ზემოქმედებით. 65-70 °C ტემპურატურაზე ბიოლოგიური ნარჩენების გახრწნის პროცესი მთავრდება 35-40 დღე-ღამეში.

აღნიშნულ ბეკარის ორმოებში იგეგმება მხოლოდ არასახიფათო ნარჩენების განთავსება. დაავადებული ცხოველების ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

ბეკარის ორმოების განთავსების ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის სიმძლავრე შეადგენს 20-25 სანტიმეტრს. ბეკარის ორმოების მოწყობამდე, ტერიტორიიდან მოხსნილი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობება მოხდება ზვინულებად და დაცული იქნება დატკეპვისა და გარეცხვისაგან. ნიადაგის არანაყოფიერი (ქვედა) ფენა ასევე დასაწყობდება გროვებად.

სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყენებული იქნება სამშენებლო სამუშაოების დროს დაზიანებული ტერიტორიის აღსადგენად.

ბეკარის ორმოების ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში ადგილი ექნება აზოტის დიოქსიდის, ნახშირბადის მონოქსიდის, გოგირდის დიოქსიდის, მეთანის, ამიაკის, ქსილოლის, ფორმალდეჰიდის, ეთილბენზოლის და გოგირდწყალბადის გაფრქვევას.

საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №408 დადგენილებაში მოყვანილი საანგარიშო მეთოდის შესაბამისად განხორციელებული მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ შესაბამის მნიშვნელობებს, ამიტომ მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება, როგორც ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევები.

მოქმედი ჰაერდაცვითი კანონმდებლობის შესაბამისად, შემუშავებული და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან არის შეთანხმებული „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“.

ბეკარის ორმოების ექსპლუატაციის ეტაპზე ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წარმომქმნელ წყაროს წარმოადგენს ავტოსატრასპორტო საშუალებები, რომელთა მიერ წარმოქმნილი ხმაურის დონე უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან არ გადააჭარბებს ნორმით დადგენილ მნიშვნელობებს.

ანგარიშში წარმოდგენილია საქმიანობის შედეგად მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციები და მათი შედეგების თავიდან აცილების წინადადებები, ასევე გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმების შემუშავების წინადადებები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საწარმოს ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

1. საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის გეგმის და შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად.
2. საქმიანობის დაწყებისთანავე აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.
3. 2016 წლის 31 დეკემბრამდე, საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს #211 ბრძანებით დამტკიცებული „კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის“ შესაბამისად, შეიმუშაოს კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმა და შესათანხმებლად წარუდგინოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.
4. საქმიანობის დაწყებიდან ერთი თვის ვადაში უზრუნველყოს საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში, ასევე ბეკარის ორმოში განთავსებული და ორმოში დამუშავების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების კლასიფიცირება „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის #426 დადგენილებით დადგენილი წესის მიხედვით და წარუდგინოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.
5. საქმიანობის დაწყებიდან ერთი თვის ვადაში უზრუნველყოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში ინფორმაციის წარმოდგენა იმ კომპანიების შესახებ რომელსაც გადაეცემა ნარჩენები შეგროვების, ტრანსპორტირების ან/და დამუშავების მიზნით. ასევე ინფორმაცია ნარჩენების დამუშავებისათვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ, დამუშავების ოპერაციის კოდის

- მითითებით (ნარჩენების მართვის კოდექსის I და II დანართების შესაბამისად).
6. მშენებლობის დაწყებამდე საქართველოს კანონის „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ მე-15 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად განსაზღვროს კომპანიის გარემოსდაცვითი მმართველი და ინფორმაცია მისი ვინაობის შესახებ აცნობოს სამინისტროს.
 7. მშენებლობის პერიოდში უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის #424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება.
 8. უზრუნველყოს “ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და, შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება.
 9. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს სამუშაო ადგილებზე მუშა პერსონალის შრომის უსაფრთხოების და სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების დაცვა.
 10. ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საწარმოს განლაგების პერიმეტრზე ხე-მცენარეების გამწვანების ზოლების მოწყობა.
 11. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში, დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი სს "აბდ ჯორჯია"-ს ბიოლოგიური ნარჩენების განთავსების (ბეკარის ორმო) საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

ბ. ა.